

Sygn. akt II C 1310/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2020 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: Ewa Lutka

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2019 roku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko P. W.

o zapłatę kwoty 300 000zł

I oddała powództwo;

II zasądza od powódki (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. na rzecz pozwanej P. W. kwotę 3617zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1310/17

UZASADNIENIE

W dniu 27 października 2017 roku (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła pozew przeciwko P. W., domagając się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 300 000zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 14 września 2017 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych. Powódka wskazała, że w dniu 30 października 2014 roku z jej rachunku bankowego na rachunek bankowy pozwanej został wykonany przelew kwoty 300 000zł z tytułu umowy pożyczki, pismami z dnia 30 grudnia 2015 roku i 25 lipca 2017 roku pozwana była wzywana do zwrotu w/w kwoty czy to jako zwrotu udzielonej pożyczki (w razie uznawania przez pozwaną że strony łączy taka umowa) czy też jako zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia (w razie uznawania przez pozwaną że umowa pożyczki między stronami nie została zawarta), jednak wezwania te okazały się bezskuteczne. (k.2-4)

P. W. domagała się oddalenia powództwa i zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana zaprzeczyła, by zawarła z powodową spółką umowę pożyczki kwoty 300 000zł, wskazując iż przelew w/w kwoty na jej rachunek bankowy był efektem ustaleń poczynionych między powódką a p. A. G. i powiązanych z nimi podmiotami, a jej rolą było niezwłoczne przekazanie otrzymanej kwoty na konto męża, A. W., co uczyniła. (k.53-55)

Strona powodowa podtrzymywała żądanie pozwu, wskazując iż pozwana traktowała siebie jako właściciela otrzymanej od powódki kwoty 300 000zł, skoro darowała ją następnie swojemu mężowi. W ocenie powódki, niezależnie od relacji łączących powódkę z (...) sp. z o.o. i p. A. W., pozwana winna zwrócić powódce otrzymaną od niej kwotę 300 000zł. (k.72-75)

Postanowieniem z dnia 20 lipca 2018 roku tut. Sąd, na wniosek stron, skierował strony do mediacji (k.96). Strony nie przystąpiły jednak do mediacji (k.139), podtrzymując swoje stanowiska w sprawie. (k.119 i 123)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 lutego 2014 roku (...) sp. z o.o. w W. zawarła z (...) sp. z o.o. w W. umowę sprzedaży nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę nr (...) położonej w R., gmina N. z rozpoczętą budową domu jednorodzinnego, na mocy której powódka sprzedała w/w nieruchomość (...) sp. z o.o. za cenę w kwocie 492 000zł brutto, która miała zostać uiszczona w terminie do dnia 27 maja 2014 roku.

Prezesem zarządu (...) sp. z o.o. w W. była od marca 2014 roku do września 2015 roku p. A. G., zatrudniona w powodowej spółce jako księgowa i pełniąca w okresie od kwietnia do maja 2014 roku funkcję prezesa zarządu powodowej spółki.

Dowód: wypis aktu notarialnego rep.(...) sporządzonego przed notariuszem w W. T. M. k.76-78, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców (...) sp. z o.o. w W. k.93-94

W rozmowach pomiędzy mec. A. S. (zajmującym się obsługą prawną (...) sp. z o.o.), p. R. K. (zatrudnionym w (...) sp. z o.o. jako kierownik budowy), p. A. G., p. R. M. (1) (zatrudnionym w (...) sp. z o.o. jako kierownik budowy) i p. R. M. (2) (będącą od maja 2014 roku prezesem zarządu (...) sp. z o.o. i współnikiem tej spółki) ustalono, iż (...) sp. z o.o. sprzeda nieruchomość w R. pracownikowi powodowej spółki – A. W. który pieniądze na jej zakup uzyska z kredytu bankowego. W domu w R. miał zamieszkać p. K. ze swoją partnerką – p. A. G. i to p. K. zobowiązywał się uiszczać raty kredytu bankowego, jaki miał zaciągnąć p. A. W.. Po uzyskaniu przez (...) sp. z o.o. środków ze sprzedaży nieruchomości, spółka ta miała zapłacić (...) sp. z o.o. należności wynikające z umowy sprzedaży z 27 lutego 2014 roku. Z A. W. uzgodniono, iż zawrze z żoną umowę ustanowienia rozdzielności majątkowej i wystąpi z wnioskiem o uzyskanie kredytu bankowego na sfinansowanie zakupu nieruchomości. Dla wykazania się tzw. wkładem własnym w toku procedur bankowych, p. A. W. miał otrzymać od żony tytułem darowizny kwotę 300 000zł i wpłacić ją na rzecz (...) sp. z o.o. tytułem części ceny nabycia nieruchomości. Żona p. A. W. kwotę 300 000zł miała zaś otrzymać od (...) sp. z o.o., przy czym powodowa spółka traktowała tę transakcję jako „inwestycję” mającą umożliwić odzyskanie należnej jej kwoty 492 000zł z tytułu sprzedaży spółce (...) nieruchomości.

Dowody: zeznania świadka A. W. e-protokół rozprawy z dnia 22 lutego 2019 roku i z dnia 24 maja 2019 roku, zeznania świadka A. G. e-protokół rozprawy z dnia 22 lutego 2019 roku i z dnia 24 maja 2019 roku, zeznania reprezentanta powodowej spółki R. M. (1) e-protokół rozprawy z 7 czerwca 2019 roku, zeznania świadka D. K. k.282-283

W w/w rozmowach nie uczestniczyła pozwana. Mąż przekazał jej jedynie ustalenie, iż przez rachunki bankowe pozwanej i jego mają „przepłynąć” pieniądze i że ma to być forma pomocy dla p. D. K.. Pozwana została poinformowana, że środki otrzymane od powodowej spółki ma przelać na rachunek bankowy męża tytułem darowizny. Dowód: zeznania pozwanej P. W. e-protokół rozprawy z 7 czerwca 2019 roku, zeznania świadka A. W. e-protokół rozprawy z 22 lutego 2019 roku

W dniu 30 października 2014 roku z rachunku bankowego (...) sp. z o.o. w W. na rachunek bankowy P. W. wykonano przelew kwoty 300 000zł, wskazując jako tytuł przelewu „umowa pożyczki”. niesporne, nadto kopia potwierdzenia przelewu k.10

Tego samego dnia P. W. przelała kwotę 300 000zł na rachunek bankowy swojego męża – A. W., opisując ów przelew jako „darowizna”. Dowód: potwierdzenie przelewu k.57

W dniu 20 listopada 2014 roku (...) sp. z o.o. w W., reprezentowana przez A. W. działającego na podstawie pełnomocnictwa z 17 kwietnia 2014 roku, zawarła z p. D. K. umowę sprzedaży wierzytelności. Powódka zbyła przysługującą jej wierzytelność wobec p. P. W. o zapłatę kwoty 300 000zł, wynikającą z umowy pożyczki z dnia 28 października 2014 roku, na rzecz D. K. za cenę w kwocie 300 000zł, przy czym zapłata ceny nastąpiła poprzez potrącenie tej wierzytelności z wzajemną wierzytelnością p. D. K. wobec spółki o zwrot pożyczki w kwocie 300 000zł z dnia 28 października 2014 roku. Dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z 20 listopada 2014 roku k.217,

pełnomocnictwo z 17 kwietnia 2014 roku k.218, zeznania świadka D. K. k.282-283, zeznania świadka A. G. e-protokół rozprawy z 22 lutego 2019 roku

Po uzyskaniu przez A. W. kredytu bankowego, umową z dnia 22 grudnia 2015 roku (...) sp. z o.o. w W. sprzedała nieruchomości w R. na rzecz A. W.. Dowody: odpis zupełny księgi wieczystej (...) k.85-91

Pismem z dnia 30 grudnia 2015 roku (...) sp. z o.o. w W. wezwała P. W. do zapłaty kwoty 300 000zł, wskazując że kwota ta została przekazana na konto pozwanej przez pomyłkę, jako że prowadzone wcześniej rozmowy o zawarciu umowy pożyczki nie zakończyły się podpisaniem umowy. Dowód: pismo z 30 grudnia 2015 r. z potwierdzeniem nadania i doręczenia k.11-13

W marcu 2016 roku (...) sp. z o.o. w W. wniosła pozew przeciwko (...) sp. z o.o. w W. o zapłatę kwoty 492 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 maja 2014 roku do dnia zapłaty, tytułem nieuiszczonej ceny nabycia nieruchomości w R..

Prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Warszawie sygn. XXVI GNC 190/16 z dnia 16 maja 2016 roku zasądzone od (...) sp. z o.o. w W. na rzecz (...) sp. z o.o. w W. kwotę 492 000zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 maja 2014 roku do dnia zapłaty. Wszczęte na początku 2017 roku postępowanie egzekucyjne zostało umorzone w czerwcu 2017 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Dowody: odpis pozwu k.79-80, odpis nakazu zapłaty k.39 i 81, odpis postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy T. K. w sprawie Km 193/17 k.40 i 82

Pismem z dnia 25 lipca 2017 roku (...) sp. z o.o. w W. ponownie wezwała P. W. do zwrotu kwoty 300 000zł, stanowiącej przedmiot bezpodstawnego wzbogacenia, w terminie 7 dni od otrzymania pisma. Powódka równocześnie zaznaczyła, iż jeśli pozwana uważa, że strony łączy umowa pożyczki, to pismo powinno zostać potraktowane jako wypowiedzenie umowy pożyczki na podstawie art. 723 kodeksu cywilnego i żądanie zwrotu pożyczki w terminie sześciu tygodni od dnia jego otrzymania. Dowód: pismo z 25 lipca 2017r. z potwierdzeniem doręczenia k.14-20 W odpowiedzi, P. W. podniosła, że to nie ona powinna być adresatem wezwania do zapłaty oraz że przelew kwoty 300 000zł był wynikiem ustaleń poczynionych pomiędzy panią R. M. (2) a panią A. G. i podmiotami z nimi powiązanymi. Dowód: pismo z 11 sierpnia 2017 roku k.21-22

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowa spółka domagała się zasądzenia od pozwanej kwoty 300 000zł, przedstawiając dwie alternatywne podstawy swojego żądania. Wskazując, iż w dniu 30 października 2014 roku przekazała pozwanej w/w kwotę, twierdziła bowiem, że uczyniła to w wykonaniu zawartej z pozwaną umowy pożyczki albo że przelew ów nastąpił omyłkowo, niejako w wykonaniu planowanej umowy pożyczki, która finalnie nie została między stronami zawarta. Fakt otrzymania przez pozwaną od powodowej spółki kwoty 300 000zł był niesporny, a dodatkowo potwierdzony potwierdzeniem przelewu. W ocenie Sądu, poprzez przekazanie i przyjęcie w/w kwoty doszło między stronami do zawarcia umowy pożyczki. Wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny (art. 60 kc), a oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Dokonanie przez powodową spółkę na rzecz pozwanej przelewu kwoty 300 000zł tytułem „umowy pożyczki” bez wątplenia, w ocenie Sądu, manifestuje zamiar przeniesienia na własność pozwanej w/w kwoty na pewien czas i otrzymania ich zwrotu – art. 720§1 kc. Przyjęcie przez pozwaną kwoty opisanej jako pożyczana, a następnie rozdysponowanie nią jak własną (skoro pozwana darowała środki pieniężne innej osobie), świadczy o akceptacji propozycji zawarcia umowy pożyczki. Sąd zauważa, że z zeznań pozwanej wynika, iż nie podjęła jakichkolwiek prób kontaktu z powodową spółką i nie komunikowała jej braku zamiaru zawarcia umowy pożyczki, poprzestając na zapewnieniach męża, iż otrzymanie i dalsze rozdysponowanie spornej kwoty nie będzie za sobą niosło żadnych negatywnych następstw. Znaczące są jednak jedynie oświadczenia pozwanej składane wobec powódki, a te – jak

wynika z zeznań pozwanej - sprowadziły się do przyjęcia pożyczanej kwoty, co w uzasadniony sposób mogło być ujmowane przez powódkę jako akceptacja propozycji zawarcia umowy pożyczki.

Co do zasady, stosownie do art. 720§1 kc pozwana jest zobowiązana do zwrotu dającemu pożyczkę tej samej ilości pieniędzy, jaka została jej pożyczona. Biorący pożyczkę może jednak przenieść przysługującą mu wierzytelność o zwrot pożyczki na osobę trzecią, co powoduje iż osobą uprawnioną do żądania zwrotu pożyczki staje się nabywca wierzytelności – art. 509 kc. Sytuacja taka zaistniała w niniejszej sprawie, albowiem na podstawie dokumentu umowy sprzedaży wierzytelności (k.217) oraz zeznań świadków A. G. i D. K. Sąd ustalił, iż w dniu 20 listopada 2014 roku (...) sp. z o.o. w W. zbyła na rzecz p. D. K. przysługującą jej wierzytelność wobec p. P. W. o zapłatę kwoty 300 000zł, wynikającą z umowy pożyczki. Powodowa spółka ograniczyła się do zakwestionowania autentyczności dokumentu umowy sprzedaży wierzytelności (k.283), jednakże nie zgłosiła żadnych wniosków dowodowych celem wykazania zasadności swoich zastrzeżeń, a ciężar dowodu w tym zakresie obciążał powódkę – art. 253 zd. 1 kpc. Tymczasem świadkowie A. W. i D. K. potwierdzili autentyczność swoich podpisów widniejących pod umową sprzedaży spornej wierzytelności – k. 239 i 283. Powódka akcentowała także, iż prawdopodobnie nie doszło do zapłaty ceny za zbywaną wierzytelność poprzez potrącenie, jako że nie został wykazany fakt przysługiwania p. D. K. wobec (...) sp. z o.o. wierzytelności o zwrot pożyczki w kwocie 300 000zł. Sąd zauważa jednak, iż warunkiem skutecznego zawarcia umowy cesji wierzytelności nie jest zapłata ceny w wykonaniu tej umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2005 roku w sprawie II CK 343/04). Symptomatyczny jest także, zdaniem Sądu, brak inicjatywy dowodowej powódki zmierzającej do wyjaśnienia rozliczeń i powiązań istniejących między (...) sp. z o.o. a (...) sp. z o.o., D. K. i P. W., polegający za zaniechaniu zgłoszenia wniosku o przesłuchanie świadków R. M. (1) i A. S., o aktywnej roli których zeznawały wszystkie przesłuchane w sprawie osoby. Ubocznie Sąd stwierdza, że samo postępowanie strony powodowej może być ujmowane jako wyraz świadomości braku uprawnień do żądania zwrotu pożyczki. Mianowicie – powódka wystosowała pierwsze wezwanie do zapłaty kwoty 300 000zł dopiero pod koniec grudnia 2015 roku i to oparte na twierdzeniu, że umowa pożyczki nie została zawarta (k.11). W 2016 roku i 2017 roku powódka podjęła próbę wyegzekwowania od spółki (...) sp. z o.o. zapłaty kwoty 492 000zł, a dopiero po niepowodzeniu tych działań – w lipcu 2017 roku ponownie wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 300 000zł (k.14).

Konkludując, wobec ustalenia, iż przed wniesieniem pozwu w rozpatrywanej sprawie powodowa spółka zbyła sporną wierzytelność przeciwko pozwanej, Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu jest art. 98§1 i 3 kpc – od powódki, jako strony przegrywającej sprawę na rzecz pozwanej zasądzona została kwota 3617zł, stanowiąca sumę wynagrodzenia pełnomocnika (§6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie i ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w związku z §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie) i uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.